

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 7. května 2004

o systému podpor, které Španělsko zamýšlí poskytnout společností pro produkci olivového oleje z pokrutin – Státní pomoc C 21/02 (ex NN 14/02)

(oznámeno pod číslem K(2004) 1635)

(Pouze španělské znění je závazné)

(2005/350/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s tímto článkem⁽¹⁾, a s ohledem na jejich připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. POSTUP

- (1) Dopisem ze dne 14. prosince 2001 požádala Komise španělské orgány o předání informací o systému podpor udělených společností pro produkci olivového oleje z pokrutin.
- (2) Dopisem ze dne 4. ledna 2002 oznámily španělské orgány Komisi systém podpor udělených společností pro produkci olivového oleje z pokrutin, které byly poskytnuty postupem podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy.
- (3) Protože systém podpor již byl přijat, byl zaregistrován do rejstříku neoznamovaných podpor (podpora č. NN 14/02).
- (4) Dopisem ze dne 12. března 2002 informovala Komise Španělsko o svém rozhodnutí zahájit v souvislosti s tímto systémem podpor řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy.
- (5) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie⁽²⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby podaly své připomínky k dotyčné podpoře.

- (6) Dopisem ze dne 15. dubna 2002 předložilo Španělsko řadu svých připomínek. Dopisem ze dne 2. dubna 2004 odeslalo Španělsko doplňující informace.

- (7) Komise k této věci neobdržela připomínky zúčastněných stran.

II. PODROBNÝ POPIS PODPORY

- (8) Označení, režim: systém podpor poskytnutých společností pro produkci olivového oleje z pokrutin.
- (9) Rozpočet: maximální předpokládaný rozpočet je 1 202 024,21 EUR.
- (10) Doba trvání: jeden rok.
- (11) Příjemci: společnosti produkující, upravující a stácející olivový olej z pokrutin.
- (12) Účel opatření: financovat přizpůsobení výrobních postupů společností novým předpisům, přijatým v nařízení předsednictva vlády ze dne 25. července 2001, kterým se stanovují mezní hodnoty určených aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin⁽³⁾, a zaručit běžný provoz lisoven během hospodářského roku 2001/02.
- (13) Možné dopady opatření: narušení hospodářské soutěže, zvýhodnění určitých producentů oleje z pokrutin a narušení situace na příslušném společném trhu.
- (14) Výše podpory, způsobilé náklady, souhrn: výhodnější úrokové subvence a výhodnější podmínky záruk za tyto půjčky. Výše půjčky pro jednotlivé příjemce se liší.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 93, 18.4.2002, s. 2.⁽²⁾ Viz poznámku pod čarou č. 1.⁽³⁾ Sb. zák. č. 178, 26.7.2001, s. 27397.

- (15) V dalším textu se popisují důvody, které vedly k zahájení řízení.
- (16) Nařízení Ministerstva zemědělství, rybolovu a výživy ze dne 14. listopadu 2001, kterým se stanovuje způsob podpory pro společnosti produkující, upravující a stáčejí olivový olej z pokrutin⁽⁴⁾, stanovilo výši půjček v paušální částce maximálně 5 000 milionů peset (30 050 000 EUR), s výhodnějším úrokem ze strany Ministerstva zemědělství, rybolovu a výživy (v následujícím textu pouze „M.A.P.A.“), které také může stanovit záruky za tyto půjčky.
- (17) Půjčky jsou určeny k financování přizpůsobení výrobních postupů společností novým předpisům, přijatým v Nařízení předsednictva vlády ze dne 25. července 2001, a k zaručení běžného provozu lisoven v průběhu hospodářského roku 2001/02.
- (18) Maximální jednotlivé částky půjček poskytnutých příjemcům budou takové, jaké budou uvedeny v uznaných nárocích, zpracovaných M.A.P.A. prostřednictvím Agentury pro olivový olej (Agencia para el Aceite de Oliva). Za tím účelem se vezme v úvahu uznaný objem zásob oleje ve všech fázích průmyslového procesu v každé společnosti ke dni 3. července 2001, množství oleje stočeného v lahvích, předaného společností k prodeji od tohoto data až do data vstupu v platnost nařízení M.A.P.A. ze dne 14. listopadu 2001 a jednotková cena maximálně 125 peset (0,761266 EUR) za jeden kilogram zásob.
- (19) Příjemci podpory musí mít přizpůsobeny své výrobní postupy nebo museli začít s přizpůsobením novým předpisům před první splátkou úroku a objem produkce během hospodářského roku 2001/02 musí být podobný jako během tří předcházejících hospodářských roků.
- (20) Maximální objem půjček pro jednotlivé odvětví je následující:
- pro společnosti, které olej lisují: 22 537 953,91 EUR,
  - pro společnosti, které olej upravují: 4 507 590,78 EUR,
  - pro společnosti, které olej stáčejí: 3 005 060,52 EUR.
- (21) Úřad pro poskytování úvěrů (Instituto de Crédito Oficial ICO) nabízí, s podporou finančních institucí, půjčky za následujících podmínek:
- doba trvání půjčky je jeden rok,
  - úrok je dán kurzem oznámeným ICO pro půjčky na jeden rok, který je platný v okamžiku udělení půjčky,
  - rozpětí zisku pro finanční instituce bude 0,75 procentních bodů,
  - riziko těchto půjček připadne na finanční instituce,
  - úroková subvence od M.A.P.A. je ve výši tří procentních bodů; příjemci musí uhradit minimálně 1,5 %.
- (22) M.A.P.A. může také stanovit úrokovou subvenci, kterou případně poskytne Státní zemědělská společnost pro poskytování záruk (Sociedad Estatal de Caución Agraria), pokud by to bylo nutné pro získání půjčky. Výše úrokové subvence je určena k úhradě nákladů na správu obnosu, které nebudou vyšší než 1 % zůstatku nesplacené půjčky, za kterou bylo ručeno.
- (23) Při svém rozhodnutí o zahájení řízení brala Komise v úvahu níže uvedené důvody.
- (24) Úroková subvence u půjček představuje státní podporu poskytnutou společností, které produkují, upravují a stáčejí olivový olej z pokrutin. Kromě toho, příslušné společnosti mají prospěch z další státní podpory, spočívající v úrokové subvenci na část nákladů na správu záruk za tyto zvýhodněné půjčky.
- (25) Předpokládalo se, že půjčky se použijí k částečnému financování přizpůsobení výrobních postupů daných společností novým normám a požadavkům stanoveným v Nařízení předsednictva vlády ze dne 25. července 2001. Avšak objem zvýhodněných půjček a objem podpory nejsou vázány na výdaje spojené s úpravou výrobních postupů. Ve skutečnosti budou maximální jednotlivé částky půjček poskytnutých příjemcům takové, jaké jsou uvedeny v uznaných nárocích, zpracovaných M.A.P.A. prostřednictvím Agentury pro olivový olej (Agencia para el Aceite de Oliva), které jsou založeny na zaručeném objemu zásob oleje ve všech fázích průmyslového procesu pro každou společnost ke dni 3. července 2001 a na objemu oleje, který odevzdaly společností stáčejícím olej do lahví k prodeji do obchodní sítě. Komise neměla v této fázi žádné informace o tom, že by tato podpora byla vázána na investice spojené se subvenčními výdaji, uvedenými v Pokynech Společenství týkajících se státní podpory v odvětví zemědělství⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Sb. zák. č. 278, 20.11.2001, s. 42443.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 28, 1.2.2000, s. 2.

- (26) Proto tedy Komise na základě dostupných informací rozhodla, že zamýšlené podpory ve formě slevy poskytnuté na úrocích z půjček a ve formě úrokové subvence poskytnuté na část nákladů spojených se zárukami se zdají být státní podporou určenou pro zlepšení finanční situace producentů, avšak žádným způsobem nepřispívají k rozvoji odvětví (bod 3.5 Pokynů Společenství týkajících se státní podpory v odvětví zemědělství). Proto se v této fázi zdá, že poskytnuté podpory jsou provozními podporami, které jsou neslučitelné se společným trhem. Tyto podpory nemají žádný trvalý účinek na rozvoj odvětví a jejich okamžitý účinek pomine sám od sebe (viz rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 8. června 1995 ve věci T-459/93, Siemens S.A. versus Komise ⁽⁶⁾). Přímým důsledkem těchto podpor je zlepšení možnosti produkce a odbytu daných produktů dotčenými subjekty vůči jiným subjektům (na vnitrostátním území i na území jiných členských států), kterým není formou srovnatelné podpory poskytnuta výhoda.
- (27) Kromě toho se tyto podpory, poskytnuté společností, které zpracovávají, upravují a stáčí olivový olej z pokrutin, týkají produktu, olivového oleje, který podléhá společné organizaci trhu, v souladu s nařízením Rady č. 136/66/EHS ze dne 22. září 1966 o zřízení společné organizace trhu s oleji a tuky ⁽⁷⁾, a pro který jsou stanoveny limity pro zásah členských států do chodu takové organizace, protože to je v pravomoci Společenství. Judikatura, kterou připomněl Soudní dvůr (viz, mimo jiné, rozsudek ze dne 26. června 1979 v případě 177/78 – Komise Pigs and Bacon versus společnost McCarren and Company Limited ⁽⁸⁾) stanoví, že společné organizace trhu je nutno brát v úvahu jako kompletní a vyčerpávající systémy, které vylučují, aby členské státy mohly přijímat opatření, která by se od nich mohla odchylovat nebo s nimi být v rozporu. Proto se v této fázi zdá, že tyto podpory je třeba považovat za protiprávní jednání vůči společné organizaci trhu a tedy předpisům Společenství.
- (28) S uvážením těchto skutečností Komise ve fázi zahájení řízení rozhodla, že zkoumané podpory by zřejmě měly být považovány za provozní podpory, které nejsou slučitelné se společným trhem a nezdá se, že by mohly využít odchylky podle ustanovení čl. 87 odst. 3 Smlouvy, a proto se rozhodla zahájit řízení ve smyslu ustanovení čl. 88 odst. 2 Smlouvy.
- (29) Dopisem ze dne 15. dubna 2002 Španělsko argumentovalo takto.
- (30) Dne 3. července 2001 rozhodla španělská vláda, prostřednictvím Ministerstva zdravotnictví, o zastavení prodeje všech položek olivového oleje z pokrutin, které v té době existovaly v různých člancích potravinového řetězce na španělském trhu.
- (31) Rozhodnutí o zastavení a zákazu prodeje bylo přijato jedinečně a výhradně, aby byly chráněny zájmy spotřebitelů, protože v předcházejících dnech bylo při různých kontrolách jakosti, prováděných z důvodu různého plnění povinností v souvislosti s platnými hygienickými požadavky zjištěno, že přinejmenším část olivového oleje z pokrutin, prodávaného na trhu, obsahovala určité složky aromatických polycyklických uhlovodíků v koncentracích, které by mohly být pro spotřebitele nebezpečné.
- (32) Z tohoto důvodu španělská vláda prostřednictvím předsednictva vlády vydala dne 25. července 2001 nařízení, kterým se stanovily limity určitých aromatických polycyklických uhlovodíků ve zmíněných olejích s tím, že se rovněž předpokládalo zavedení normalizovaných pracovních postupů, které se musí dodržovat při produkci oleje z pokrutin.
- (33) Předpokládalo se, že zásoby oleje z pokrutin, kterých se toto opatření dotklo, představují 30 000 tun umístěných v 56 španělských aktivních společnostech pro produkci oleje, dalších 12 000 tun se nacházelo v 7 úpravných a 8 000 tun bylo ve 150 společnostech ve Španělsku, ve kterých se olej stácel do lahví.
- (34) M.A.P.A. zvažilo velké obtíže, které nastaly pro odvětví s 50 000 zadrženými tunami vyrobeného olivového oleje v kulminující kampani, protože pro tento rok se počítalo se sklizní více než milion tun a při takové sklizni by celková produkce olivového oleje z pokrutin byla přibližně 80 000 tun. Čili na začátku roku 2002 by mohlo být k dispozici přibližně 130 000 tun olivového oleje z pokrutin, s malými vyhlídkami na schválení k prodeji na trhu.
- (35) Společnosti pro produkci oleje z pokrutin mají ve Španělsku uloženo odstranit z lisoven vedlejší produkty vzniklé při produkci oleje, což jsou výtlačky a výlisky nazývané *alperujos*, a v dané krizi bylo nejisté, zda producenti budou po ukončení lisování dále předávat výtlačky a výlisky *alperujos* z lisoven do jiných zařízení, aby získali olivový olej z pokrutin. To by vyvolalo ekologickou katastrofu nevyčísitelného rozsahu, protože lisovny by nebyly schopny neomezeně uskladnit množství vedlejších produktů, ani by nemohly provádět dekontaminaci.

III. PŘIPOMÍNKY ŠPANĚLSKA

- (29) Dopisem ze dne 15. dubna 2002 Španělsko argumentovalo takto.

⁽⁶⁾ Sb. rozh. 1995, s. II-1675.

⁽⁷⁾ Úř. věst. 172, 30.9.1966, s. 3025/66. Nařízení naposledy pozměněné aktem o přistoupení z roku 2003.

⁽⁸⁾ Sb. rozh. 1979, s. 2161.

- (36) Producenti oleje z pokrutin při odstraňování vedlejších produktů z lisoven úplně vyřešili ekologické problémy, které nastávají při získávání olivového oleje. Stejně tak i řetězec produkce – úprava – stáčení do lahví – prodej oleje z pokrutin představuje významnou část ekonomické aktivity v odvětví (10 % celkové zemědělské produkce ve Španělsku).
- (37) Nečinnost potravinového řetězce v oblasti olivového oleje, s následnou parálzou odvětví, by znemožnila financování nového hospodářského roku, protože finanční závazky z dokončení předcházejícího hospodářského roku by se částečně nesplnily, což by znamenalo, že finanční instituce by nebyly připraveny financovat nový hospodářský rok.
- (38) Záměrem vlády bylo přispět postiženým společnostem, aby po vyhlášení hygienického nebezpečí nepočítaly s příjmy pocházejícími z jejich obvyklého prodeje, aby mohly zajistit odpovídající platby za předcházející hospodářský rok a aby před novým hospodářským rokem byly znovu způsobilé pro poskytnutí úvěrů od společností, poskytujících půjčky. Záměrem vlády bylo také podpořit výrobní postupy, které budou poskytovat dokonalou záruku hygieny a obnovit důvěru spotřebitele.
- (39) Jednalo se o výjimečnou situaci, která byla způsobena pozastavením trhu, nařízenou španělskými správními orgány, z důvodu bezpečnosti potravin, ačkoliv ani právní předpisy Společenství ani Španělska nestanovovala maximální úroveň zjištěných látek. Je to opatření pro zmírnění nedostatku ve společnosti před výjimečným krokem, jako je pozastavení trhu, který by mohl mít velice závažné následky pro celé španělské odvětví produkce oleje.
- (40) Tyto podpory byly schváleny v rámci závazků, které přijali příjemci podpory. První podmínkou bylo, aby zahájili úpravu svého výrobního postupu tak, aby splňovali nové požadavky španělských právních předpisů týkajících se mezních hodnot přítomnosti stanovených aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin, které dříve nebyly upraveny ani v normách Společenství ani ve španělských normách. Další náhradou je závazek příjemců na dosažení podobného objemu produkce v hospodářském roce 2001/02 jako v předcházejících třech hospodářských letech. Tímto způsobem je zaručen rozvoj odvětví zpracování výlisků a likvidace kontaminovaných zbytků.
- (41) Účelem těchto podpor není jen jednoduše zlepšit finanční situaci producentů bez jejich příspěvku k rozvoji odvětví. Tyto podpory jsou slučitelné se společným trhem tím, že představují podněty, které znamenají náhradu ze strany příjemců. Kromě toho není správné tvrdit, že jako základ pro udělení podpory se bere jediné cena, množství, jednotka produkce nebo jednotka průměrné produkce. Jako základ pro stanovení výše půjčky se bere, kromě kvantitativních údajů, také řada požadavků, které musejí být povinně splněny.
- (42) Zpráva Komise o státních podporách v odvětví zemědělství ve formě krátkodobých úvěrů se zvýhodněným úrokem („správní úvěry“) ⁽⁹⁾ uznává, že odvětví zemědělství ve Společenství se oproti jiným odvětvím nachází v nepříznivé situaci, jak z pohledu potřeby získávání krátkodobých úvěrů, tak i z pohledu své schopnosti tyto úvěry splácet. Takové půjčky se nemohou použít pro poskytnutí podpory formou výběru určitých odvětví nebo ekonomických subjektů v odvětví zemědělství, které nejsou výhradně spojeny s těmito potížemi. Přesto může být státní podpora ve formě takových krátkodobých půjček vyloučena, podle uvážení příslušného státu, pro další aktivity nebo ekonomické subjekty, kteří mají menší obtíže.
- (43) Závěrem, Španělsko se domnívá:
- že se jedná o mimořádnou událost, která by mohla být slučitelná se čl. 87 odst. 2 písm. b) Smlouvy,
  - že podpory jsou určeny na zmírnění důsledků pozastavení prodeje na trhu z důvodu vyhlášení hygienického nebezpečí; nejsou zaměřeny na vytvoření výhodné pozice příjemců podpor, ale na zachování výrobní činnosti, která je nezbytně nutná pro ekologickou stabilizaci řetězce pro produkci oleje,
  - že podpory představují pobídku a jejich udělení je podmíněno kompenzačními opatřeními u příjemců, aby podpory přispěly k rozvoji odvětví, a proto se na ně vztahují ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy,
  - že neposkytnutí krátkodobých podpor by znemožnilo obvyklý rozvoj produkce olivového oleje, a tím by došlo k ochromení řetězce pro produkci olivového oleje; tím by se vážně narušily podmínky vzájemné spolupráce a k tomu by se ještě přidaly nevratné ekologické škody, což je proti společnému zájmu,
  - že dotčené odvětví, ještě před vznikem této mimořádné situace ztráty trhu z důvodu nedůvěry spotřebitelů ztratilo také důvěru bankovníctví pro financování hospodářského roku a požadovalo podporu ze strany správních orgánů, která by mu poskytla potřebné finanční prostředky.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 44, 16.2.1996, s. 2.

- (44) Dopisem ze dne 2. dubna 2004 odeslalo Španělsko dodatečné informace. Podle těchto informací si pozastavení prodeje na trhu z důvodu, že veřejné orgány vyhlásily hygienické nebezpečí a přijaly nová pravidla, vyžádalo stažení olivového oleje z pokrutin z trhu. Odvětví přistoupilo k odeslání oleje společnostem, které jej stácejí do lahví za tím účelem, aby byl znovu vyčištěn, aby se snížil obsah aromatických polycyklických uhlovodíků a aby byl znovu stočen do lahví, označen a znovu uveden na trh.
- (45) Zásoby oleje z pokrutin, kterých se dotklo státní opatření se odhadovaly na 50 000 tun. Protože očekávaný maximální rozpočet je 1 202 024,21 EUR, byla by podpora na jednu tunu ve výši 24 EUR. Protože náklady na jednu tunu oleje z pokrutin jsou 600 EUR, odpovídá finanční objem podpory 4 % nákladů na olej.
- (46) Náklady, vzniklé v odvětví za vrácení oleje, jeho vylití z lahví, nové zpracování a stočení do lahví, aby byl znovu prodejní, byly pro toto odvětví velice významné a způsobily dotčeným společnostem velké ztráty. Tyto náklady jsou mnohem vyšší než částky poskytnuté podporou.

IV. POSOUZENÍ PODPORY

Čl. 87 odst. 1 Smlouvy

- (47) Poskytování půjček se sníženým úrokem představuje státní podporu poskytnutou společností, které produkuje, upravují a stácejí do lahví olej z pokrutin. Kromě toho některé společnosti obdrží státní podporu ve formě úrokové subvence na část výdajů spojených se správou záruk za tyto výhodné půjčky. Proto se Komise domnívá, že tato opatření musí být považována za výběrovou podporu, poskytnutou státem.
- (48) Články 87 a 88 Smlouvy se týkají všech zemědělských produktů podle přílohy I této smlouvy, které spadají do společné organizace trhu. Společností, které produkuje, upravují a stácejí do lahví olivový olej z pokrutin se týká produkt, olivový olej, který spadá do společné organizace. Proto se na tuto podporu vztahují články 87 a 88.
- (49) Podle ustanovení čl. 87 odst. 1 státní podpory poskytované v jakékoliv formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.
- (50) V tomto případě poskytují podpory příjemcům výhodu, která snižuje náklady, jež by v obvyklém případě byly vyšší než se předpokládalo. Podpory jsou poskytnuty státem nebo ze státní prostředků. Podpory jsou specifické nebo výběrové v tom smyslu, že zvýhodňují vybrané společnosti nebo producenty, konkrétně společnosti, které produkuje, upravují a stácejí do lahví olivový olej z pokrutin.
- (51) Aby podpora spadala do působnosti čl. 87 odst. 1, musí zasahovat také do hospodářské soutěže a do obchodu mezi členskými státy. Toto kritérium znamená, že příjemce podpory vykonává ekonomickou činnost. Podle právních předpisů, které se v této souvislosti často opakují, se uvažuje, že došlo k ovlivnění obchodu, pokud společnost, která přijala podporu, vykonává ekonomickou činnost zaměřenou na obchod mezi členskými státy. Už jen skutečnost, že podpora posiluje pozici společnosti oproti jiným konkurenčním společnostem na vnitřním trhu, umožňuje uvažovat o tom, že je narušen vnitřní obchod.
- (52) V tomto případě vykonávají příjemci ekonomickou činnost, produkci olivového oleje z pokrutin, jeho úpravu a stáčení do lahví, a tento olej je předmětem vzájemného obchodu mezi členskými státy. Objem obchodu s olivovým olejem z pokrutin mezi Španělskem a ostatními členskými státy Společenství představoval v roce 2000 částku 7 160 250 EUR, tržby z tohoto obchodu byly 2 941 310 EUR ⁽¹⁰⁾.
- (53) Společnosti, kterým byly poskytnuty podpory ve skutečnosti působí v odvětví, které je obzvlášť vystaveno konkurenčnímu boji. V odvětví prodeje olivového oleje existuje tvrdý konkurenční boj mezi producenty jednotlivých členských států, jejichž produkty jsou předmětem výměny zboží v rámci Společenství. Španělská producenti jsou do tohoto konkurenčního boje plně zapojeni a do ostatních členských států dodávají významné množství zemědělských produktů.
- (54) Z tohoto důvodu mohou podpory ovlivnit výměnu zboží, kterou je v tomto případě olivový olej, mezi členskými státy, což nastane tehdy, pokud podpory zvýhodní aktivní subjekty v členském státě na úkor subjektů v ostatních členských státech. Posuzovaná opatření mají přímý a okamžitý vliv na náklady na produkci olivového oleje z pokrutin ve Španělsku. Proto poskytují ekonomickou výhodu, ve srovnání se společnostmi z jiných členských států, které nemají přístup ke srovnatelné podpoře. Proto narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž.
- (55) S ohledem na výše uvedené skutečnosti musejí být uvedené podpory považovány za státní podporu, která splňuje kritéria čl. 87 odst. 1. Přesto zásada neslučitelnosti, vysvětlená v čl. 87 odst. 1 připouští odchylky.

⁽¹⁰⁾ Zdroj: Eurostat.

Čl. 87 odst. 2 písm. b) Smlouvy

- (56) Čl. 87 odst. 2 písm. b) uvádí, že se společným trhem jsou slučitelné takové podpory, které jsou určeny k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi. Španělsko odůvodnilo tyto podpory tím, že byly určeny k nápravě škod, způsobených mimořádnou událostí.
- (57) Podle Španělska se jedná o mimořádnou událost, způsobenou pozastavením prodeje na trhu, nařízenou španělskými orgány, z důvodu zajištění bezpečnosti potravin, což by mohlo být v souladu s ustanovením čl. 87 odst. 2 písm. b).
- (58) Protože se jedná o výjimku z obecných zásad neslučitelnosti státních podpor se společným trhem, stanovených v čl. 87, odst. 1, se Komise domnívá, že je třeba přesně vyložit výraz „mimořádná událost“, který se objevuje v čl. 87, odst. 2 písm. b). Komise až doposud chápala jako mimořádnou událost válku, vnitřní nepokoje nebo stávky a, s výhradami a v závislosti na jejich rozsahu, jaderné nebo vážné průmyslové havárie nebo požáry, které způsobily velké ztráty. Vzhledem k problémům spojeným s předvídaním v této oblasti Komise stanoví, zda tyto podpory jsou slučitelné posouzením každého případu jednotlivě s ohledem na svá předchozí rozhodnutí u podobných případů (bod 11.2.1 Pokynů Společensví týkajících se státní podpory v odvětví zemědělství).
- (59) V tomto posuzovaném případě je důvodem poskytnutí podpor, podle španělských orgánů, pozastavení prodeje olivového oleje z pokrutin, nařízeného z důvodu zajištění bezpečnosti potravin, po zásahu veřejných orgánů. Španělsko však nepřezkoumalo, zda pozastavení prodeje představuje mimořádnou událost ve smyslu čl. 87 odst. 2 písm. b) Smlouvy.
- (60) Proto se tedy udělení těchto podpor nemůže odvolávat na odchylky podle čl. 87 odst. 2 písm. b) a nemůže být považováno za podporu určenou pro odstranění škod, vzniklých z důvodu mimořádné události.

Čl. 87 odst. 3 Smlouvy

- (61) Odchylky podle čl. 87 odst. 3 se mohou uznat pouze tehdy, pokud Komise rozhodne, že podpora je nutná pro uskutečnění některých důležitých zájmů. Přiznat uvedené výjimky pro podpory, které nesplňují tuto podmínku by znamenalo povolit porušení vzájemného obchodu mezi členskými státy a narušení hospodářské soutěže, které by z hlediska společného zájmu nebylo ospravedlnitelné a následně by to znamenalo udělení neoprávněných výhod subjektům některých členských států.
- (62) Komise se domnívá, že posuzované podpory nebyly myšleny jako regionální podpory pro uskutečnění nových

investic nebo pro vytvoření pracovních míst, ani pro kompenzaci horizontálních nevýhod v infrastruktuře skupiny produktů v regionu, ale jako podpory pro odvětví zemědělství. Proto se jedná o podpory, které mají výhradně odvětvový charakter, který se musí posoudit ve smyslu ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. c).

- (63) Čl. 87 odst. 3 písm. c) stanoví, že za slučitelné se společným trhem mohou být považovány podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností pod podmínkou, že nebudou působit proti společnému zájmu a nezmění podmínky vzájemného obchodu.
- (64) Podmínkou pro získání podpory je přizpůsobení výrobních postupů společností novým požadavkům a specifikacím, uvedeným v Nařízení předsednictva vlády ze dne 25. července 2001. Přesto ani výše zvýhodněné půjčky ani výše poskytnuté podpory nejsou vázány na náklady související s přizpůsobením výrobních postupů. Jsou to vlastně jen maximální výše jednotlivých půjček pro příjemce podpory, které jsou uvedeny v uznaných nárocích, které zpracovala M.A.P.A. prostřednictvím Agentury pro olivový olej, které jsou vztaženy na úředně stanovený objem zásob oleje ve všech fázích jeho průmyslového zpracování u každé společnosti ke dni 3. července 2001 a na objem oleje, odeslaného společností, které stácejí olej do lahví, k dalšímu prodeji. Španělské orgány neposkytly žádné informace, které by vysvětlovaly, zda jsou podpory vázány na investice, související se způsobitelnými náklady, uvedenými v Pokynech Společenství týkajících se státní podpory v odvětví zemědělství. Kromě toho, a to i za předpokladu, že by podpory byly vázány na investice, Španělsko ani neposkytlo žádné informace, které by mohly potvrdit, zda tyto podpory na investice splňují podmínky stanovené v uvedených pokynech.
- (65) Španělsko se ve svých připomínkách odvolává na sdělení Komise o státních podporách odvětví zemědělství ve formě krátkodobých půjček se zvýhodněným úrokem („správní úvěry“), ale také neposkytlo žádné informace, které by mohly potvrdit, zda tyto podpory splňují podmínky uvedené v citovaném sdělení.
- (66) Tyto podpory se především musejí nediskriminační formou nabídnout všem ekonomickým subjektům v odvětví zemědělství. Pokud se vyloučí určité aktivity nebo určité subjekty, musí členský stát prokázat, že všechny výjimky jsou náležitě opodstatněné. Španělsko v tomto ohledu nepředložilo žádnou informaci. Podpory musejí být omezeny na potřebné minimum, aby se kompenzovaly nevýhody, které musí členský stát kvantifikovat. Španělsko v tomto ohledu nepředložilo žádnou informaci. Proto posuzované podpory nesplňují podmínky uvedené v citovaném sdělení.

- (67) Dopisem ze dne 2. dubna 2004 Španělsko vysvětlilo, že pozastavení prodeje vyhlášením hygienického nebezpečí bylo španělskými správními orgány nařízeno dne 3. července 2001 z důvodu bezpečnosti potravin. To přinutilo producenty stáhnout z trhu olivový olej z pokrutin a vrátit jej společností, které provádějí stáčení oleje do lahví, aby tento olej mohl být znovu upraven a aby se snížil obsah aromatických polycyklických uhlovodíků, a potom jej znovu stočit do lahví, označit a uvést na trh.
- (68) Náklady, které musely společnosti vynaložit na stažení oleje z trhu, jeho vyprázdnění z lahví, novou úpravu, stočení do lahví, označení a znovuuvedení na trh byly mnohem vyšší než výše poskytnutých podpor.
- (69) Hygienické nebezpečí bylo vyhlášeno poté, kdy analýzy, provedené po několika kontrolách odhalily vysoký obsah aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin, mimo jiné také benzopirenu, což je podle Mezinárodní zdravotnické organizace karcinogenní látka. Protože v této oblasti neexistovala žádná konkrétní právní norma, schválilo předsednictvo vlády nařízení vlády, kterým se určily limity stanovených aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin.
- (70) Komise se domnívá, že jako všeobecná zásada je splnění požadavků právních předpisů Společenství nebo vnitrostátních právních předpisů pro zaručení jakosti a bezpečnosti oleje věcí příslušných společností. Ztráty vyplývající z nutnosti stažení olivového oleje z pokrutin z trhu a jeho nové úpravy před novým uvedením na trh, protože nesplňuje požadavky platných právních předpisů, je nutno považovat jako ztráty v rozpětí podnikatelského rizika, které společnostmi v příslušném odvětví přebírají. Komise tedy nemůže obvykle stanovit, že výplata podpor na pokrytí těchto ztrát je provedena ve společném zájmu.
- (71) Avšak v tomto případě vzala Komise v úvahu skutečnost, že až do července roku 2001 nebyly ani v právních předpisech Společenství ani ve vnitrostátních právních předpisech určeny limity pro obsah stanovených aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin. Za těchto okolností kontroly na přítomnost aromatických polycyklických uhlovodíků netvořily součást jednotlivých bodů běžných kontrol prováděných v daném odvětví. Skutečnost, že ztráty způsobené stažením oleje z trhu, vyprázdnění lahví, nové úpravy, stočení do lahví, označení a znovuuvedení na trh, postihly většinu společností v odvětví naznačuje, že v tomto případě vzniklé ztráty přesáhly běžné rozpětí podnikatelského rizika.
- (72) Je možno provést srovnání s bodem 11.4 Pokynů Společenství týkajících se státní podpory v odvětví zemědělství. V souladu s tímto bodem schválí Komise podpory až do

výše 100 % skutečných výdajů, ve prospěch boje proti nemocem zvířat a rostlin, jako část příslušného programu, zavedeného na úrovni Společenství, nebo na vnitrostátní nebo regionální úrovni, určeného pro předcházení, kontrolu nebo vymýcení nemocí. Pro to musí existovat normativní nebo správní právní výnos, který v boji proti nemocem počítá s účastí příslušných vnitrostátních orgánů. Předmětem podpory mohou být pouze opatření proti nemocem, které znepokojují vnitrostátní orgány a ne opatření, za něž mohou v rozumné míře převzít odpovědnost samotní zemědělci. Podpory mohou mít za cíl prevenci, náhradu škody nebo kombinaci obou. Když se objevil problém posuzovaného případu, neexistoval žádný vnitrostátní právní předpis ani předpis na úrovni Společenství, avšak rychlé přijetí pravidel v červenci roku 2001, která určila limity pro obsah stanovených aromatických polycyklických uhlovodíků v olivovém oleji z pokrutin, jasně demonstrovalo znepokojení vnitrostátních orgánů tímto problémem.

- (73) V této souvislosti Komise na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy schválila podporu na zničení krmiva pro zvířata, kontaminovaného dioxinem (podpora č. NN 105/1998). Tato podpora se omezila na náklady za přepravu a zničení kontaminovaných granulí a potraviny pro zvířata takovou formou, aby byly dodrženy ekologické a zdravotní zásady. Do té doby nebyly stanoveny limity pro obsah dioxinů v látkách používaných pro přípravu krmiv pro zvířata.
- (74) S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Komise domnívá, že tato podpora usnadní rozvoj ekonomických aktivit v odvětví produkce olivového oleje z pokrutin. Kromě toho se Komise domnívá, že i kdyby náklady společností v tomto odvětví na stažení olivového oleje z pokrutin z trhu a jeho odeslání společností, které provádějí stáčení oleje do lahví, za účelem jeho nové úpravy, aby došlo ke snížení obsahu aromatických polycyklických uhlovodíků, nové stočení oleje do lahví a jeho označení a znovuuvedení na trh byly vyšší než celkový objem poskytnuté podpory, že poskytnutím podpory nedojde k takovému ovlivnění vzájemného obchodu, které by bylo v rozporu se společným zájmem.

V. ZÁVĚR

- (75) Komise došla k závěru, že Španělsko poskytlo posuzované podpory protiprávně a tím porušilo ustanovení čl. 88 odst. 3 Smlouvy. Poskytnutí podpor bylo protiprávní, protože bylo uskutečněno před tím, než se Komise vyjádřila ke slučitelnosti tohoto opatření se společným trhem. Tyto podpory jsou však slučitelné se společným trhem a mohou být přijaty na základě odchylky podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy, jako opatření určená k rozvoji odvětví.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 2

Článek 1

Toto rozhodnutí je určeno Španělskému království.

Státní podpory poskytnuté Španělskem ve prospěch společností produkujejících, upravujících a stáčejíících do lahví olej z pokrutin ve formě úrokové subvence úroků z půjček a slevy na náklady spojené se správou záruk, uvedených v nařízení Ministerstva zemědělství, rybolovu a výživy ze dne 14. listopadu 2001, kterým se stanovuje výše podpory společnostem produkujejícím, upravujícím a stáčejíícím do lahví olivový olej z pokrutin, jsou slučitelné se společným trhem.

V Bruselu dne 7. května 2004

Za Komisi
Franz FISCHLER
člen Komise